

DYSTRYBUCJA ZASOBÓW A NASILENIE OBJAWÓW ZESPOŁU STRESU POURAZOWEGO U OSÓB PRZESIEDLONYCH W WYNIKU KONFLIKTU ZBROJNEGO

DISTRIBUTION OF RESOURCES AND INTENSIFICATION OF POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER OF DISPLACED PEOPLE AS A RESULT OF MILITARY ACTION

Aleksandra Radoń a.radon@tlen.pl

Katedra Psychoprofilaktyki Społecznej

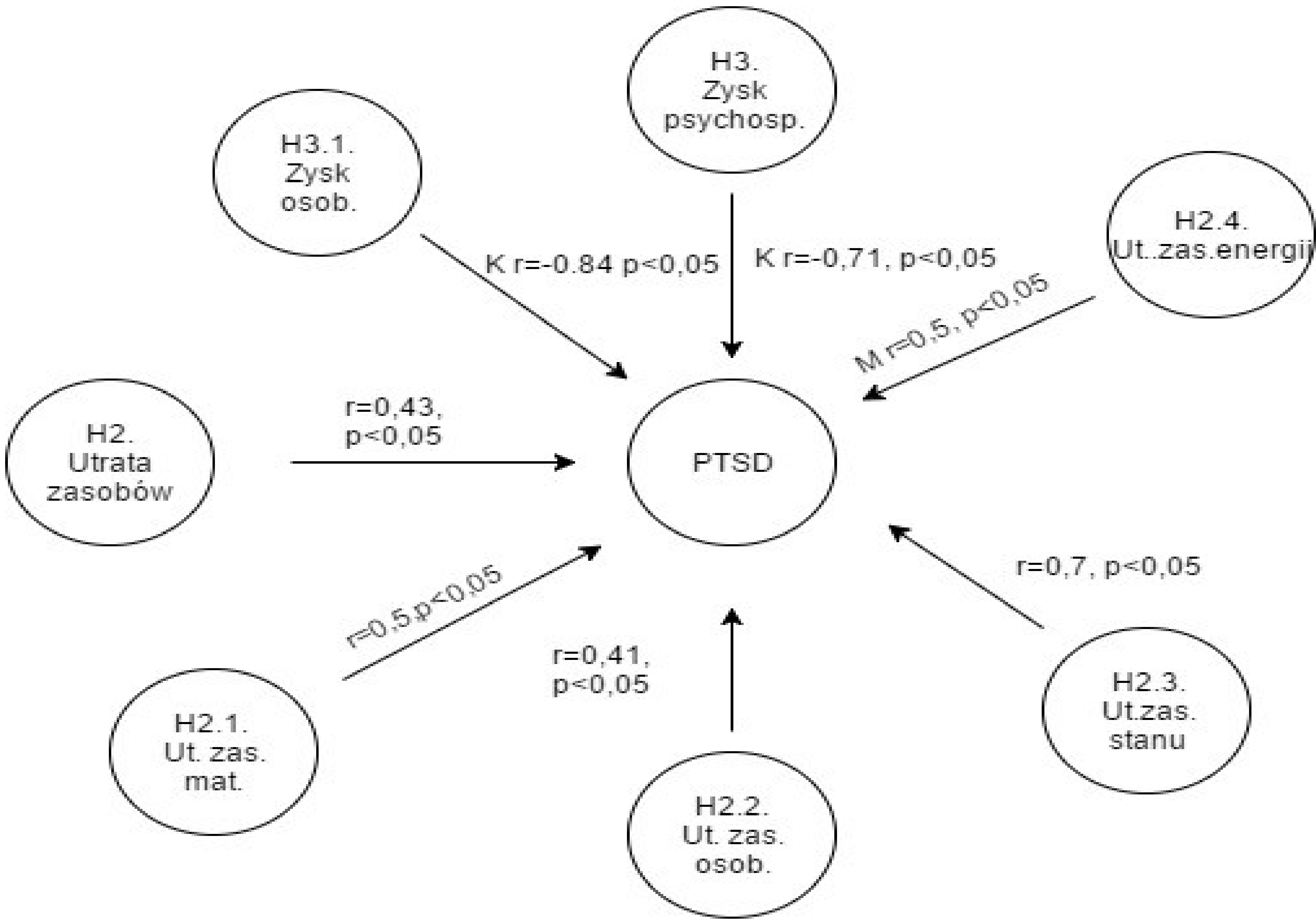
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II al. Raławickie 14, 20-950 Lublin

Abstrakt

Zespół stresu pourazowego to zaburzenie, które powstaje w wyniku zetknięcia się ze stresem o dużym natężeniu. Według doniesień z badań, jedynie 1% osób wystawionych na sytuację stresową, doznaje Zespołu Stresu Pourazowego (PTSD z ang. Posttraumatic Stress Disorder). Na podstawie badań z zakresu związku Teorii Zachowania Zasobów Hobfolla (COR z ang. Conservation of Resources) i nasilenia objawów PTSD oraz przeglądu literatury dotyczącej tych dwóch zmiennych, postawiono kilka hipotez badawczych. Poniżej dokonuje się przedstawienia zmiennych, hipotez i wyników badań własnych.

Zmienna	Dystrybucja zasobów	Nasilenie objawów PTSD
Narzędzie	Kwestionariusz Zachowania Zasobów S.Hobfolla'a (oparty na COR)	PCL-M
Pytanie badawcze	Jaki jest związek między dystrybucją zasobów a nasileniem zespołu stresu pourazowego u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych?	
Hipotezy	H1. Istnieje związek pomiędzy znaczeniem zasobów a nasileniem objawów PTSD. H1.1. Znaczenie zasobów prężności koreluje negatywnie z nasileniem objawów PTSD. H2. Utrata zasobów koreluje pozytywnie z nasileniem objawów PTSD. H2.1. Utrata zasobów materialnych koreluje pozytywnie z nasileniem objawów PTSD. H2.2. Utrata zasobów osobistych koreluje pozytywnie z nasileniem objawów PTSD.	H2.3. Utrata zasobów stanu koreluje pozytywnie z nasileniem objawów PTSD. H2.4. Utrata zasobów energii koreluje pozytywnie z nasileniem objawów PTSD H3. Zyski w zasobach psychospołecznych korelują negatywnie z powstawaniem objawów PTSD. H3.1. Zyski w zasobach osobistych korelują negatywnie z nasileniem objawów PTSD. H3.2. Zyski w zasobach stanu korelują negatywnie z nasileniem objawów PTSD.
Grupa badawcza	W tej grupie znalazło się 36 osób (n=36), które zadeklarowały, że w wyniku konfliktu zbrojnego się przesiedliły lub zostały przesiedlone. Wśród grupy osób przesiedlonych było 23 mężczyzn (n1=23) i 13 kobiet (n2=13). Średni wiek osób badanych wynosił 34 lata (M=34, SD=9), najmłodsza osoba badana miała 18 lat a najstarsza 53. W badanej grupie 10 osób doświadczyło utraty kogoś bliskiego w wyniku konfliktu zbrojnego (27,8% badanych w grupie przesiedlonych). Średnia odległość od konfliktu zbrojnego wynosiła 205 km (M=205,28, SD=281,9). Wykształcenie osób badanych rozkłada się w następujący sposób : 13,9% – wykształcenie gimnazjalne, 8,3% – wykształcenie zawodowe, 11,1% wykształcenie średnie, 61,1% - wykształcenie wyższe, 5,6% - brak danych.	
Wyniki badań własnych	Wyniki badań własnych przedstawiono na ryc.1.	
Wnioski	W procesie obliczeń statystycznych potwierdzone zostało 7 hipotez badawczych. Istotnym predyktorem nasilenia objawów PTSD okazała się utrata zasobów, we wszystkich wymiarach (r=0,43, p<0,05). Dla grupy mężczyzn zauważono istotną korelację nasilenia objawów PTSD z utratą zasobów energii (r=0,5, p<0,05). Na podstawie badań można przypuszczać, że czynnikiem chroniącym przed nasileniem objawów PTSD jest zysk w zasobach psychospołecznych u kobiet (r=-0,71, p<0,05) oraz zysk w zasobach osobistych (r=-0,84, p<0,05)	

Ryc.1. Korelacje pomiędzy zmiennymi.
r – wartość korelacji
p – poziom istotności
M – mężczyźni
K-kobiety

Literatura :
1. Hembree, E.,A., (2014). *Przedłużona ekspozycja w terapii PTSD*. Sopot, GWP.
2. Lis-Turlejska, M. (2002). *Stres traumatyczny. Występowanie następstwa terapii*. Warszawa, ŻAK.
3. Hobfoll, S.E.,(2006). *Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu*. Gdańsk, WP.
4. Kluge. E. H. (2007). Resource allocation in healthcare: implications of models of medicine as a profession. *MedGenMed*. 9(1)
5. Krohne, H.W., (2002). Stress and Coping Theories.
6. Lazarus, R.S., Launier, R., (1978). Stress-related transactions between person and environment. W: L.A. Pervin and M. Lewis, (1978). *Perspectives in Interactional Psychology*. New York: Plenum.